

LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Timo Mattila, Tekla Kosonen, Sanna Ruhalahti, Mikko Valtonen, Niina Nurkka ja Raisa Hievanen. Lapin ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Merja Forest**

Auditointivuosi **2023**, Karvin julkaisu **17:2023**

Kieli **Suomi**

ISBN **ISBN 978-952-206-794-4 pdf**

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Korkeakoulun itsearviointi

Strategia ohjaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa

AMKin strategia ja sisäinen tulossopimus sekä TKI:n ja koulutuksen kehittämisohjelma ohjaavat TKI-toimintaa. Strategisten valintojen pohjalta määritellyt painopisteet ovat ilmiöpohjaisia, minkä vuoksi monialaista yhteistyötä on lisätty. Painopisteitä ja niihin liittyviä osaamiskärkiä edistetään käynnistämällä uusia TKI-avauksia, kehittämällä verkostoja, huomioimalla osaamispyramidien teemat koulutuksen ja TKI:n sisällöissä, kehittämällä henkilöstön osaamista sekä uudistamalla oppimis- ja kehittämisympäristöjä. Opetushenkilöstö osallistuu laajasti TKI-toimintaan, mikä vahvistaa osaamista ja TKI-työn tulosten hyödynnettävyyttä. Tavoitteena on myös lisätä TKI-toiminnan kansainvälisyyttä ja rakentaa isompia hankekokonaisuuksia. LUC TKI-palvelut tukevat erityisesti kansainvälisten hankkeiden ja korkeakoulujen yhteishankkeiden valmistelussa.

TKI-toiminnan volyyymi oli vuonna 2021 16,8 miljoonaa euroa ja ulkopuolinen rahoitus 9,1 miljoonaa euroa. Ulkoisella rahoituksella toteutettavien hankkeiden osalta on kiinnitetty erityistä huomiota hankkeiden aikataulujen ja budjettien suunnitelmien mukaiseen toteuttamiseen, jotta varmistetaan OKM-sopimustavoitteiden saavuttaminen. Liikevaihdon kasvutrendi vastaa asetettua kasvutavoitetta. Sen sijaan TKI-toiminnan kansainvälistäminen ei ole edennyt tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää jatkossa muun muassa henkilöstön osaamisen kehittämistä ja LUC TKI-palveluiden kansainvälisen rahoitusosaamisen tehokkaampaa hyödyntämistä.

Nykyisen toimintamallin osalta on kiinnitettävä huomiota myös siihen, miten kasvuhakuiset mikro- ja pienyritykset tavoitettaisiin paremmin. AMKin TKI-toiminta painottuu vahvasti ulkoisella rahoituksella toteutettaviin TKI-hankkeisiin, mikä ei välttämättä palvele parhaalla mahdollisella tavalla eri toimijoita. Esimerkiksi laajempi opinnäytetöihin ja opintojaksoihin integroitava TKI-työ voisi kannustaa mikro- ja pienyrityksiä oman toimintansa kehittämiseen eri tavalla kuin laajat kehittämishankkeet.

Uudistetut TKI-prosessit vahvistavat työelämäyhteistyötä ja vastuullisuutta

TKI-toiminnan prosessit on uudistettu vuonna 2022. Tavoitteena on monipuolistaa työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä, ja ottaa työelämäyhteistyön työkalut tehokkaaseen käyttöön. Samalla vahvistetaan TKI-toiminnan ja koulutuksen välistä yhteistyötä. Prosesseissa on kuvattu suunnittelun, valmistelun ja toteuttamisen sekä tulosten hyödyntämisen toimintatavat. Suunnittelussa tunnistetaan ja kootaan maakunnan kehittämistä ohjaavista strategioista, alueen työelämäedustajilta ja sopimuskumppaneilta, osaamisryhmistä ja alueen ulkopuolelta nousseita kehittämistarpeita, ideoita ja trendejä. Tavoitteena on luoda vaikuttavia, työelämää aktivoivia aloitteita ja niiden kautta vahvistaa alueen elinvoimaa sekä lisätä TKI-toiminnan kansainvälisyyttä. Osaamisalueiden TKI-koordinaatiotiimit kokoontuvat kuukausittain. Tiimeissä ennakoidaan tulevia rahoitushakuja ja käsitellään painopisteiden ja osaamiskärkien mukaisen kehittämistyön etenemistä. TKI-hankkeiden operatiivisen johtamisen ja laatutyön tukena käytetään Reportronic-järjestelmää.

Vastuullisuutta ja kestävästä kehitystä tarkastellaan systemaattisesti hankkeiden käynnistymisestä päättämiseen saakka. Reportronic-järjestelmään kirjataan vähintään yksi SDG-tavoite, jota hanke toteuttaa. Reportronic mahdollistaa myös hankkeiden lajittelun SDG-tavoitteittain. Suositeltavaa on, että hankkeen kuvailutiedoissa kerrotaan tarkemmin, miten se toteuttaa valittuja tavoitteita. Vuonna 2021 käynnissä olleista hankkeista 70 % edisti ainakin yhtä AMKin erityisesti valitsemaa kuutta kestävästä kehityksen tavoitetta.

TKI-toiminnan avoimuutta on kehitetty systemaattisesti. Avoin toiminta on yksi AMKin arvoista ja toimintaperiaatteista, ja avoimen toimintakulttuurin kehittymistä seurataan. AMK on ollut mukana Seinäjoen AMKin koordinoimassa valtakunnallisessa hankkeessa (2018–2021), jossa on kehitetty avoimen TKI-toiminnan osaamista ja avointen toimintamallien käyttöönottoa. Avoimuuden ja hyvän tieteellisen käytännön menettelytavat, periaatteet ja ohjeet on koottu [oppaaksi](#). Lisäksi AMKin edustaja on jäsenenä Lapin korkeakoulujen yhteisessä tutkimuseettisessä neuvostossa.

Julkaisutoimintaa koordinoi julkaisutyöryhmä. Työryhmän jäsenet opastavat kirjoittajia ja arvioivat kaikki teokset ja artikkelit, jotka julkaistaan Lapin AMKin julkaisusarjoissa A, B, C ja D ja Lumen-verkkolehdeissä. Pohjoisen tekijät -asiantuntijablogiin tarjotut kirjoitukset arvioi blogin toimituskunta. Ryhmä järjestää kirjoittajien pyynnöstä refereearvioinnit ja edistää julkaisujen avointa saatavuutta, laatua ja toimituksellista yhdenmukaisuutta. Erilaisilla julkaisuilla on

erilainen kohdeyleisö, ja niillä on erilainen funktio ja hyöty AMKin toiminnalle.

Kehittämiskohteeksi on tunnistettu julkaisutoiminnan tason nostaminen, ja erityisesti kansainvälisen tutkimustoiminnan kannalta tärkeiden Jufo-luokiteltujen julkaisujen aktiivisempi tuottaminen.

TKI-toiminnan tulosten hyödynnettävyyttä ja vaikuttavuutta tarkastellaan sekä sisäisesti että ulkoisesti. TKI-toiminnasta viestiminen on aktiivista, mikä tukee tulosten levittämistä ja hyödyntämistä. TKI-toiminnan tulosten vaikutusten ja vaikuttavuuden todentaminen vaatii vielä kehittämistä, samoin tulosten tehokkaampi hyödyntäminen koulutusten ja jatkuvan oppimisen sisällöissä. TKI-toiminnan vaikuttavuutta voidaan tukea entistä paremmin myös sisäisen organisoinnin ja johtamisen keinoin. Tämä liittyy erityisesti hankkeiden valmisteluun ja toteuttamiseen varattavien resurssien huomioimiseen vuosisuunnittelussa.

Vahvuudet

TKI-hankkeet suunnitellaan strategialähtöisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Verkostojen systemaattinen hyödyntäminen TKI-toiminnassa

Avoimen toiminnan ja hyvän tieteellisen käytännön periaatteet [ovat käytössä](#).

Kehittämiskohteet

Työelämäyhteistyön työkalujen monipuolisempi hyödyntäminen

Kasvuhakuisten mikro- ja pk-yritysten tehokkaampi tavoittaminen

TKI-työn huomioiminen vuosi- ja työaikasuunnittelussa

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Auditointiryhmän arvio

Lapin ammattikorkeakoulu on haluttu TKI-kumppani

Lapin ammattikorkeakoulu on erittäin vahva ja keskeinen TKI-toimija alueellaan. Sidosryhmien haastatteluiden perusteella yhteistyökumppanit arvostavat ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan korkealle ja korkeakoulu on erittäin haluttu yhteistyökumppani TKI-toimintaan.

Ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan prosesseja uudistettiin vuoden 2022 aikana.

Auditointihaastatteluiden perusteella uudet prosessit on saatu hyvin ja nopeasti vietyä arjen tekemiseen. Haastatteluissa kävi myös selkeästi ilmi, että uudet prosessit ovat selkeyttäneet ja sujuvoittaneet TKI-toimintaa sekä tehneet TKI-toiminnan entistä systemaattisemmaksi ja tavoitteellisemmaksi.

Lapin ammattikorkeakoulun TKI-toiminta on suunnattu korkeakoulun strategian painopisteiden

mukaan. Osaamispyramideissa on tehty selkeitä valintoja TKI-toiminnan kohdentamisesta. Jokaiselle strategian osaamiskärjelle on tehty tavoitteet strategiakauden loppuun ja tavoitteet on myös avattu tarkempiin kahden vuoden sykleihin. TKI-toiminnan vahva yhteys ammattikorkeakoulun strategiaan tukee hyvin sitä, että TKI-toiminta on suunnattu vastaamaan alueen tarpeisiin. Lisätietoa alueen tarpeista tulee myös Lapin ammattikorkeakoulun aktiivisessa alueellisessa sidosryhmäyhteistyössä. Ammattikorkeakoulu on kumppanina mukana esimerkiksi Lapin vihreän kehityksen ohjelmassa (Green Deal), Lapin maakuntaohjelmassa (Lappi-sopimus) ja Lapin älykkään erikoistumisen strategiassa (Arctic Smartness).

Lapin ammattikorkeakoulu on kehittänyt perinteistä TKI-toimintaa nopeampia ja ketterämpiä tapoja vastata alueen tarpeisiin. Erinomainen esimerkki on TEQU-palvelukonsepti, jonka puitteissa kehitetään asiakkaiden tarpeisiin prototyyppejä kuukauden sisällä toimeksiannosta. Myös opiskelijoita osallistetaan TKI-toimintaan kehittämissympäristöjen ja TKI-projektien kautta.

Ammattikorkeakoulu noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistuksia ja eettisiä periaatteita. Auditointiaineiston ja -haastatteluiden perusteella ammattikorkeakoululla on systemaattiset menettelytavat, joilla se varmistaa hyvän tieteellisen käytännön toteutumisen ja edistää avointa tiedettä. Strategiatasolla korkeakoulu on sitoutunut avoimen tieteen edistämiseen ja tämän tueksi on vuonna 2020 laadittu toimintasuunnitelma avoimuuden edistämiseksi. Avoin toiminta on yksi ammattikorkeakoulun arvoista. Toimintasuunnitelman perusteella tehdyt toimenpiteet ovat johtaneet muun muassa avointen julkaisujen osuuden kasvuun. Auditointihaastatteluissa tuli selkeästi ilmi, että menettelytavat ovat osa toimintaprosesseja ja juurtuneet henkilöstön arjen tekemiseen.

TKI-toiminnan vaikuttavuuden arviointia kannattaa edelleen kehittää

Lapin ammattikorkeakoulussa TKI-toiminnan vaikuttavuutta seurataan pääasiassa siten, toteuttavatko TKI-projektit strategian tavoitteita. Lisäksi ammattikorkeakoulun TKI-prosessiin kuuluu palautteen kerääminen kesken TKI-projektin sekä sen päätyttyä. Saadun palautteen perusteella kehitetään tulevia kumppanuuksia ja TKI-projekteja. Auditointihaastatteluiden mukaan TKI-toiminnan vaikuttavuuden mittaamista halutaan aktiivisesti kehittää ja laadullisessa mittaamisessa on vielä kehittämistarpeita. Auditointiryhmä kannustaa laadullisen mittaamisen edelleen kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

Auditointihaastatteluissa ilmeni, että vaikka ammattikorkeakoulun TKI-toimintaa pidetään laajasti erittäin hyvänä ja vaikuttavana, hankkeista ja niiden tuloksista viestimistä sidosryhmille voisi vielä kehittää. Hankkeista ja niiden tuloksista voisi tiedottaa toiminta-alueella entistä laajemmin, jotta TKI-toiminnan vaikuttavuus olisi mahdollisimman suurta. Auditointiryhmä suosittelee jatkamaan TKI-toiminnan viestinnän kehittämistä.

Lapin ammattikorkeakoulu on panostanut TKI-toiminnan kansainväliseen ulottuvuuteen. Ammattikorkeakoululla on kansainvälisiä hankkeita ja se on mukana kansainvälisissä TKI-

verkostoissa. Ammattikorkeakoulu on esimerkiksi hakenut aktiivisesti mukaan European Universities -allianssiin. Auditointiryhmä kannustaa Lapin ammattikorkeakoulua jatkamaan kansainvälisen TKI-toiminnan tavoitteellista kehittämistä.

Taiteellisen toiminnan vaikuttavuudesta toiminta-alueella ei saatu selkeää kuvaa auditointiaineiston tai -haastatteluiden perusteella. Auditointiryhmä suosittaleekin ammattikorkeakoulua selvittämään mahdollisuuksia hyödyntää taiteellista toimintaa monialaisesti ammattikorkeakoulun sisällä nykyistä laajemmin ja monipuolisemmin, jotta taiteellinen toiminta ja siihen liittyvä osaaminen eivät jää irralliseksi muusta toiminnasta ja sen vaikuttavuus toiminta-alueella tulee esille entistä näkyvämmiin.